

Edinburgh 2001

- În fiecare vară, capitala Scoției găzduiește șase festivaluri de anvergură internațională: **International Edinburgh Festival** (12 august–1 septembrie), **Festival Fringe** (5–27 august), **International Film Festival** (12–26 august), **International Book Festival** (12–26 august), **International Jazz & Blues Festival** (27 iulie–5 august) și **Military Tatoo** (3–25 august);
- două dintre aceste șase festivaluri sunt dedicate artelor spectacolului: International Edinburgh Festival (unul dintre cele mai bune festivaluri din lume, prezintă spectacole atent selecționate astfel încât oferă întotdeauna garanția calității) și Festival Fringe (potrivit *Cărții recordurilor*, cel mai mare festival de artă din lume, deschis tuturor companiilor/artiștilor care au suficiente resurse financiare pentru a-și prezenta, pe cont propriu, producțiile);
- programul Festival Fringe a cuprins, ca în fiecare an, spectacole dintre cele mai diverse: de la *Medeea* lui Euripide la *Artaud în țara minunilor* (scenariu original) și de la *Micul prinț* de Antoine de Saint-Exupéry la *Puppetry of the Penis*, spectacol exclusiv pentru adulți, inspirat de străvechi tehnici australiene origami cu organe genitale;
- o componentă importantă a Festival Fringe au constituit-o și în acest an spectacolele de stradă menite, în general, să atragă turiștii spre spațiile de joc cu case de bilete la intrare;
- anul acesta au participat la Festival Fringe artiști din aproape toate țările lumii: Singapore, Nepal, India, Costa Rica, Nigeria, Canada, Georgia, Polonia etc.;
- în ciuda cosmopolitismului, se pare totuși că jumătatea din numărul total al biletelor au fost cumpărate de locuitorii Edinburghului, Anglia și Țara Galilor asigurând doar 20% din vânzări, în timp ce restul Scoției (Glasgow și Coasta de Vest) nu au însumat mai mult de 15% din numărul total al spectatorilor; dintre străini, cei mai receptivi au fost nord-americanii, germanii, italienii și spaniolii;
- se poate spune că România a fost reprezentată de... Eugen Ionescu: *Cântăreața cheală* a fost jucată, la Edinburgh, de membrii trupei Asylum Theatre Company;
- Consiliul Britanic a invitat la Festival nu mai puțin de 250 de producători de teatru din întreaga lume pentru a vedea și, eventual, selecționa pentru alte manifestări sutele de spectacole existente în program;
- obișnuiții Festivalului au observat însă că anul acesta, comparativ cu edițiile trecute, numărul vizitatorilor a fost mult mai redus; două dintre cauzele acestei stări de fapt se pare că au fost maladia vacii neune și vremea nefavorabilă (temperaturi scăzute, foarte multă ploaie și uneori, chiar ceață).

Clasic = universal

Una dintre noutățile absolute ale Edinburgh International Festival 2001 a reprezentat-o prezența Burgtheater-ului vienez (Vaticanul lumii teatrale, cum este supranumit, unul dintre cele mai mari teatre din lume, în orice caz, cel mai bun teatru în spațiul țărilor de limbă germană), aflat pentru prima oară în turneu în Marea Britanie.

Pescărușul lui Cehov a fost așteptat aici cu foarte multă curiozitate, deoarece a reprezentat – cel puțin la

nivelul textului – una dintre puținele apariții clasice din Festival.

Anul acesta, selecția spectacolelor s-a făcut ținându-se cont pe lângă valoarea în sine a producțiilor și de eclecticismul lor. S-a dorit astfel demonstrarea diferențelor din ce în ce mai greu de făcut între diversele genuri ale artelor spectacolului.

În viziunea vieneză asupra lui Cehov nu există indicii clare în spectacol cu privire la timpul și la locul desfășurării acțiunii, personajele poartă costume ce caracterizează pe lângă perioada de început a secolului XX și eleganța

boemă a anilor '50 și neglijența în vestimentație a zilelor noastre, deși, în sfârșit, nimeni nu se sfiște să-și ia ceva de băut dintr-un... frigider.

Luc Bondy, regizorul spectacolului, evită falsitatea patosului și pare să nu cunoască celebrul *alb cehovian*, concentrându-se exclusiv asupra realismului situațiilor, pe care le redă cu foarte multă scrupulozitate. Este fidel stărilor de spirit – melancoliei și bucuriei malade pe care le descoperă în latura absurdă a ființei umane.

S-a spus, de multe ori, că eroii lui Cehov nu se ascultă unii pe alții, că vorbesc doar pentru a umple tăcerea, că se plimbă în jurul propriului vis, neavând nici un obiectiv. Bondy merge însă mai departe și demonstrează că personajele care rămân închise permanent în interiorul egoului lor sunt prin esență comice, în timp ce capacitatea de a produce schimbări este de natură tragică.

Conform declarațiilor regizorului, accentul cade, în spectacol, pe trei teme distincte. Este vorba despre dificultatea personajelor de a diferenția realitatea (viața) de artă, de hiatusul existent între generații

(exprimat prin prezența cuplurilor nepotrivite din cauza vârstei) și de acțiunea din spatele scenei, așa numitul extratext.

Pescărușul lui Bondy este construit, în plus, cu foarte multă atenție pentru detalii de ordin vizual – cadre scenografice și mișcări studiate ale actorilor din distribuție.

Viziunea regizorală este, din fericire, pe deplin susținută de un ansamblu de 13 interpreți foarte puternici, avându-i drept capete de afiș pe Gert Voss (*Trigorin*), Jutta Lampe (*Arkadina*) și Johanna Wokalek (*Zarecinaia*), astfel încât se poate afirma că producția nu are voie, în mod normal, să lase vreun spectator indiferent.

Johanna WOKALEK și Gert VOSS

